

INDHOLD

Forord	7
1. DEL – DUR – AKKOMPAGNEMENT	
II-V-I i dur	8
Stemmeføring i 4-klange	8
Kvintfald	8
Akkorder med udvidelse	9
Notation	10
II-V-I med udvidelser	10
A-form og B-form – stemmeføring	10
Dominant uden 5	11
Alterationer	12
Genveje til A- og B-formerne	12
Øvemetode	13
Toptone – bundtone	14
A- og B-formerne i anvendelse på "Det er så let"	14
Det dovne menneskes princip: "Bevæg dig så lidt som muligt!"	15
Akkordambitus	15
Akkordspring	15
"Det er så let" – B-stykket	16
"Det er så let!" – hele akkompagnementet	18
2. DEL – DUR – MELODISPIL	
Retninglinjer for melodispil	21
Frasering – generelt	21
"Det er så let!" – melodispil – "discount"	21
Drop2	23
"Det er så let!" – melodispil på A-stykket	23
Jazznotation	24
A-stykket – endelig udgave	24
"Det er så let!" – melodispil på B-stykket	25
Udeladelse af 3	25
Fordobling af meloditonen	26
B-stykket – endelig udgave	26
"Det er så let!" – samlet sats	27
Supplerende bemærkninger vedrørende melodispil	28
Grundtone som meloditone	28
6/9-akkord	28
Drop2 - drop4	28
△-akkord som 3-klang	29
3. DEL – MOL – AKKOMPAGNEMENT	
II-V-I i mol	30
C-mol harmonisk omsat til 4-klange	30
C-mol harmonisk/melodisk omsat til 4-klange	30
I – Im [△]	31
II – II ^ø (m7 ^b 5)	32
II ^ø med 11 i stedet for 9	32

D ^ø med 3 i top	33
D ^ø med 11 i top – uden 3	33
Dominantgrebet	33
Dominantgrebets grundtoner	34
II - V - I i mol med samme dominantgreb	35
Genvej til dominantgrebet	35
Genvej til dominantgrebets omvendning	36
D ^ø med b5 i top	37
D ^ø med 7 i top	37
D ^ø med 7 i top – uden 3	37
D ^ø med 11 i top – uden 3 – med 9	37
V – om dominanter	38
Dominant opløst til molakkord [V7 - Im ^Δ] skal altereres	38
Dominant opløst til durakkord [V - I ^Δ] kan altereres	39
Lydisk dominant	39
Dominanthuskeregler	39
b13 – #5	39
Dominanthuskereglerne i anvendelse	39
Bb7 og Ab7 med #11	40
“Imolosselet!”	40
“Rundgang” i mol	41
Dominantisering af m6/9	42
“Imolosselet!” – akkompagnement	43
4. DEL – MOL – MELODISPIL	
“Imolosselet!” – melodispil – ”discount”-udgave	44
“Imolosselet!” – melodispil	45
Retningslinjer for melodispil	45
Blokharmonisering	45
Andre løsninger på Am7	46
5-stabling	47
God stemmeføring er et middel – ikke et mål!	47
Melodifordobling	47
“Imolosselet!” – samlet sats	48
5. DEL – ANDRE AKKORDTYPER	
Dim-akkord	49
Dim-akkord i en C-mol harmonisk skala	49
Dim-akkord i en 8-tone skala	49
Dim-akkord med udvidelser	50
Genvej til dim-akkord med udvidelser	50
V7sus4	51
C7sus4 uden udvidelsestoner	52
V7sus4 med udvidelsestoner	52
C7sus4 med 9	52
C7sus4 med 5 og 9	52
C7sus4 med 9 og 13	52
V7sus4 som substitutionsakkord	53
“Cowboy”-trick mht. V7sus4	53
V7sus4b9 – også kaldet “Den frygiske akkord”	53

“Cowboy”-tricks mht. V7sus4♭9	54
V7♯5 eller V7+ eller V7aug.....	55
“Do you know what it means?”	56
“Walkin’ my baby back home”	56
V7♭5	56
“One note samba”	57
“Song for Toots”	57

6. DEL – ØVEMATERIALE

Real Books	58
Øveteknik	58
Jazzvals	58
“En lille vals”	59
“Waltzette”	61
“Ko i nord”	63

7. DEL – BILAG

II-V-I, dur	66
3 eller 7 som toptone	66
Udvidelsestoner på 4-stemmige voicings	66
Udvidelsestoner på 5-stemmige voicings	67
Drop2 – næstøverste tone oktaveres ned.....	67
Med alterationer ♭9 – ♯9 – ♭13.....	68
Drop2 – næstøverste tone oktaveres ned.....	68
II-V-I, mol	69
4-stemmige akkorder	69
5-stemmige akkorder	70
Drop2 – næstøverste tone oktaveres ned.....	70
II-V-I i dur – A- og B-form – alle tonearter	71
II-V-I i mol – A- og B-form – alle tonearter	72
“Det er så let!”	73
“Det er så let!” – B♭-instrument	74
“Det er så let!” – E♭-instrument	75
“Imolosselet!”	76
“Imolosselet!” – B♭-instrument	77
“Imolosselet!” – E♭-instrument	78
En lille vals	79
En lille vals – B♭-instrument	80
En lille vals – E♭-instrument	81
Waltzette	82
Waltzette – B♭-instrument	83
Waltzette – E♭-instrument	84
Ko i nord.....	85
Ko i nord – B♭-instrument.....	86
Ko i nord – E♭-instrument.....	87
Kilder	88
Trackliste	88
Det er så let!	89
Imolosslet!	91

FORORD

Mange ikke-pianister (forstået som musikere, som ikke har klaveret som hovedinstrument) har i tidens løb forsøgt at overføre visebecifringens principper til jazzbecifringen med ringe held. Dette skyldes en overordnet mangel på viden om jazzens harmonik, rytmik og generelle æstetik og jeg håber med denne bog at kunne give nogle retningslinjer, som kan afmystificere processen **melodi + jazzbecifring**. Retningslinjerne er forhåbentlig redskaber, som gør at man kan skabe

en klaversats, som fyldestgørende redegør for en kompositions melodik, harmonik og rytmik.

Det er vigtigt at gøre opmærksom på at det klingende resultat vil adskille sig meget fra en jazzpianists personlige udgave – improvisation, forsinger, rytmiske forskydninger etc., som er naturlige redskaber for en jazzpianist, vil ikke blive gennemgået i denne bog.

Min målgruppe er studerende ved MGK, musikvidenskabelige institutter, seminarier og konservatorier (og selvfølgelig andre interesserede) som har klaveret som bi-instrument. Der findes meget lidt jazzpædagogisk klaverlitteratur (se **Kilder**), som beskæftiger sig indgående med dette emne og med ovennævnte målgruppe og næsten intet på dansk. For at få udbytte af bogen kræves det at man har mere end elementære teoretiske forkundskaber; - kan orientere sig i noder og ikke er nybegynder på klaver.

Bogen er ikke tænkt som en jazzklaverskole men som en indføring i arbejdet med jazzharmonik og melodispil på klaveret.

Jeg tager udgangspunkt i standardjazzen – her menes jazz, som har sit harmoniske udgangspunkt i II-V-I-forbindelser. Som eksempler har jeg valgt egne kompositioner komponeret i stilen og gennemgår kompositionerne mhp. udarbejdelse af **akkompagnementsats** og **melodisats**.

Af praktiske årsager gennemgås kun eksempler i mediumtempo, da spilleteknikken i langsomme og hurtige tempi ofte er en anden.

Tormod Vinsand

Bogen er udgivet med støtte fra Rytmisk Musikkonservatorium, København.

Til udgivelsen knytter sig audio tracks, der kan tilgås vi hjemmesiden **www.digitalewh.dk/album/jazzbecifring-paa-klaver-1/** eller ved at scanne koden nedenfor med din smartphone eller tablet. Du vil blive bedt om at taste et kodeord, og det er: becifring.

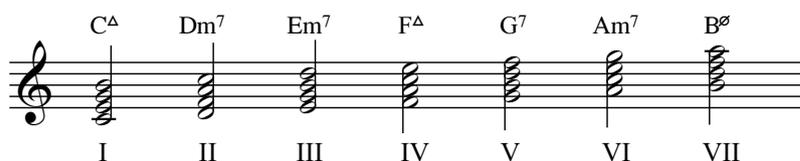

1. DEL – DUR-AKKOMPAGNEMENT

II - V - I i dur

II - V - I – det lyder som en hemmelig kode, men er betegnelse for en akkordfølge med de akkordstrukturer man finder på II., V og I. trin i en dur og en mol skala (Om mol: Se 3. del). Nedenfor ses 4-klange på alle trin i en C-dur skala:

Fig 1.1

Akkordtrinnene i en skala angives med romertal (I, II, III etc.) og i C-dur betyder det at II - V - I udgør akkorderne Dm7 - G7 - CΔ. I klassisk teori betegnes akkorden på I. trin tonika; på IV. trin subdominant og på V. trin dominant.

Stemmeføring i 4-klange

I den musikalske kontekst vi arbejder i er det ikke 3-klange men 4-klange, det drejer sig om, og netop tilstedeværelsen af den 4. tone – 7 – gør at akkorderne stemmeføringsmæssigt hænger godt sammen. Lader man stemmerne bevæge sig så lidt som muligt vil den ene akkords 3 blive liggende og blive til den næste akkords 7, og 7 vil bevæge sig trinvis ned til 3 (se Fig. 1.2 og 1.3).

Fig. 1.2

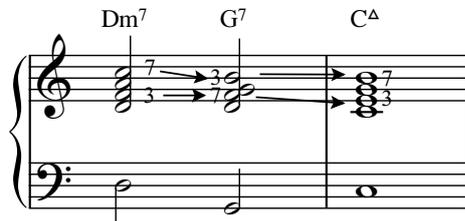
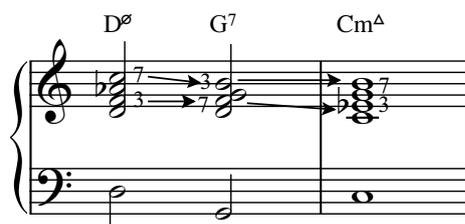

Fig. 1.3

Altså: **3 → 7** og **7 → 3**

Denne indbyrdes relation mellem 3 og 7 gør sig kun gældende ved nedadgående kvintrelaterede akkorder – dvs. akkorder med indbyrdes kvintafstand.

Kvintfald

I nedenstående fuldbyrdede kvintfaldsforløb ses stemmeføringen tydeligt. Læg mærke til at stemmerne i højre hånd bevæger sig parvis – først de 2 nederste, så de 2 øverste etc.